

Upitnosti ekoloških puteva

Fedor Kritovac

Institut građevinarstva Hrvatske, Zagreb

Sažetak

Premda se za ekološko razdoblje od dvoiju posljednjih decenija nastoji potražiti neka jedinstvena zajednička okosnica (globalni uvid i lokalni angažman itd.), stvarnost upućuje na upitnost prihvaćenih ekoloških postavki.

Posebno ratna razaranja i zbivanja, još uvijek aktualna i relevantna i u Hrvatskoj i za Hrvatsku, ukazuju na vrijednosna relativiziranja eksponiranih postavki: sistemskog pristupa, održivog razvitka kvalitete življenja, preživljavanja u ekološkom poimanju i djelovanju.

To se naročito odnosi na urbanizirane sredine i procese urbanizacije (koji su karakterizirani ubrzanim promjenama i širenjem artificijelnog svijeta u odnosu na prirodni), a gdje se regresija potaknuta i osnažena ratom iskazuje kao tragičan ekološki aspid.

Ključne riječi: ekološke paradigme, kvaliteta života, regresija urbane sredine

Kako uopće (iz)mjeriti put između Stockholma i Rio de Janeira, dvije točke ekološkog napona? Tom su mjeranju upućene s jedne strane uigrane znanstvene, umjetničke i filozofske studije, dok su uz drugu stranu osjećaji, uvjerenja i saznanja suvremenika: zadovoljstva, srdžbe, sumnje. Težnja za cjelovitošću uvida nije sumjerljiva podmirivanju pitanja. Preostaje izabrati nekoliko njih, koja se ionako svakom zasebno nameću. Ovdje se ona ponajviše drže apsurdna od kojih trpi ekološki prostor. Ratne zbilje osobito pomažu razabrati što su eko-iluzije.

MOŦTO

Omiljena je krilatica proteklog dvadesetljetnog razdoblja: »Misli globalno, djeluj lokalno«. Ugrađena je pretpostavka ove krilatice da je univerzalna: odnosi se na svakog i na sve, bilo gdje.

Ovu krilaticu-poštalicu i po potrebi ekološku lozinku prati u raspravama i komentarima također poznata i prepoznatljiva izreka o NIMBY sindromu, kojom se rado podsjeća na to da se iz prihvaćanja i izvršenja ekoloških obaveza izuzima vlastito dvorište, tj. upravo onaj najbliži lokalitet djelovanja. Ovaj nas šifrirani popularni izraz uvodi u socijalnu realnost, što, pratimo li nadalje njenu verbaliziranu razinu, potvrđuje još jedna već i u nas kolokvijalna sintagma: »To nije moj problem«, odnosno »To je tvoj problem«. Ili: »Nema problema«. Samouvjerenost i odlučno odbacivanje ili prebacivanje naslućenog ili prisutnog problema u nekom dijalogu odaje prvenstveno psiho-socijalni profil sudionika, a u općenitom značenju ukazuje da nipošto nije sigurno da se problem kao takav prihvaća konsenzusom, jer pripadanje i usvajanje problema, pa tako i ekoloških, ovisi o nizu okolnosti.

Svečane i poslovične izjave o okolišu kojima se ujedno pretendira na vrijednosnu dogmu (koja bi bila značajka čitavog jednog razdoblja s produžetkom u budućnost) valja uzeti s rezervom. Otrežnjenje od idealizacija kojima se odlikuju aforističke

